

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до організації самостійної роботи, практичних занять
та виконання письмових робіт
із навчальної дисципліни

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СУБ'ЄКТІВ
МАЛОГО БІЗНЕСУ

*(для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання спеціальностей
241 – Готельно-ресторанна справа та 193 – Геодезія і землеустрій)*

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи, практичних занять та виконання письмових робіт із навчальної дисципліни «Державне регулювання суб'єктів малого бізнесу» (для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання спеціальностей 241 – Готельно-ресторанна справа і 193 – Геодезія і землеустрій) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад. Г. І. Рибак. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 42 с.

Укладач Г. І. Рибак

Рецензент

І. А. Островський, кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою, економічної теорії та міжнародної економіки протокол № 4 від 28.11.2017.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Зміст дисципліни.....	5
2 Плани практичних занять за змістовими модулями й навчальними елементами.....	11
ЗМ 1 Місце і роль малого бізнесу у національній економіці.....	11
ЗМ 2 Державне регулювання та система підтримки малого підприємництва.....	20
ЗМ 3 Галузеві особливості функціонування та державного регулювання діяльності суб'єктів малого бізнесу.....	27
3 Методичні рекомендації до виконання та завдання для контрольних робіт.....	31
4 Порядок, методи і критерії оцінювання знань, умінь і навичок студентів.....	34
5 Питання для диференційованого заліку.....	36
Список рекомендованих джерел.....	39

ВСТУП

Для бакалаврів за напрямом підготовки 241 – Готельно-ресторанна справа та 193 – Геодезія і землеустрій програма навчальної дисципліни «Державне регулювання суб'єктів малого бізнесу» зарахована до переліку дисциплін загальноєкономічної підготовки за вибором. Вона викладається протягом одного семестру, включає виконання контрольної роботи для студентів спеціальності 193 – Геодезія і землеустрій заочної форми навчання та завершується диференційованим заліком.

Метою вивчення дисципліни є формування системи базових знань із організації, функціонування та правового регулювання підприємницької діяльності.

Завданням є вивчення принципів, форм, методів створення та розвитку підприємницьких структур, виявлення ролі державних і муніципальних органів управління в регулюванні підприємницької діяльності, а також виділення галузевих особливостей у становленні і розвитку малого бізнесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

– сутність підприємництва; основи виникнення і розвитку підприємництва; механізм втілення підприємницької ідеї; технологію заснування власної справи; організацію бізнесу; рушійні сили, умови та принципи підприємницької діяльності; закони функціонування ринку і поведінки товаровиробників; сутність, форми та методи конкурентної боротьби; сутність і структуру економічної власності; основні особливості бізнесу як сфери державного регулювання і основні важелі, механізми регулювання підприємницької діяльності, що знаходяться у розпорядженні держави;

вміти:

– аналізувати основні показники розвитку об'єктів малого і середнього бізнесу; проводити моніторинг ринкової кон'юнктури і зовнішнього

економічного середовища; аналізувати заходи державної політики в галузі підприємництва з урахуванням їх актуальності, комплексності, узгодженості, ефективності.

Логіка і структура дисципліни «Державне регулювання суб'єктів малого бізнесу» та передбачені цією програмою методи її вивчення економічного і стратегічного аналізу поведінки економічних агентів і ринків у діяльності малого підприємства, дають можливість студентам узагальнювати і критично оцінювати результати досліджень актуальних проблем управління малим бізнесом, отримані вітчизняними та зарубіжними дослідниками; здійснювати вибір стратегії розвитку малого підприємства.

1 ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

МІСЦЕ І РОЛЬ МАЛОГО БІЗНЕСУ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Тема 1 Підприємництво як основа малого бізнесу

Історія виникнення і сутність малого підприємництва. Еволюція терміну «мале підприємництво». Сучасне розуміння малого підприємництва. Роль малого підприємництва у розвитку ринкової системи господарювання. Співвідношення понять «мале підприємництво» і «малий бізнес». Мале підприємництво як сучасна форма господарювання і окремий тип господарської діяльності і поведінки. Функції малого підприємництва. Підприємець як суб'єкт економічного процесу. Суб'єкти малого підприємництва. Роль і значення малого підприємництва в економіці. Місце малого підприємництва у трансформаційній економіці ринкового типу. Основні принципи малого підприємництва.

Тема 2 Види підприємств малого бізнесу, особливості їх організаційно-правових форм господарювання

Класифікація підприємств малого бізнесу: за сферами діяльності, за формами власності, за кількістю працюючих, за юридичним статусом та формами господарювання. Об'єднання підприємств малого бізнесу. Тенденції розвитку підприємств малого бізнесу та їх об'єднань у сучасних умовах. Господарські товариства: товариства з обмеженою відповідальністю, з додатковою відповідальністю, повні, командитні товариства, приватні та публічні акціонерні товариства. Правове забезпечення діяльності підприємницьких структур. Порядок створення нового підприємства малого бізнесу. Статут та установчий договір. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. Процедура реєстрації суб'єкта підприємництва малого бізнесу в місцевих органах влади та інших контролюючих організаціях. Стадії розвитку підприємства малого бізнесу.

Тема 3 Зовнішнє середовище господарювання підприємств малого бізнесу та його особливості

Особливості формування підприємницького середовища для малого підприємництва. Зовнішнє та внутрішнє середовище діяльності підприємства малого бізнесу. Макро- та мікросередовище. Вплив природних, демографічних, науково-технічних, економічних, екологічних, політичних й міжнародних чинників на діяльність підприємства малого бізнесу. Конкурентне середовище діяльності підприємства малого бізнесу, його вплив на стратегію підприємства малого бізнесу. Постачальники та посередники, їх вплив на функціонування підприємства малого бізнесу. Споживачі та контактні аудиторії. Внутрішнє середовище функціонування підприємства малого бізнесу. Виробнича та соціальна діяльність підприємства малого бізнесу. Особливості маркетингових досліджень ринкового середовища малого підприємництва.

Тема 4 Структура та особливості управління підприємством малого бізнесу

Структура підприємства малого бізнесу. Поняття і вплив структури підприємства малого бізнесу на ефективність його функціонування. Виробнича структура підприємства малого бізнесу. Чинники, що визначають виробничу структуру такого підприємства. Типи виробничої структури. Характеристика загальної структури підприємства малого бізнесу. Загальні та специфічні функції менеджменту. Планування, організація, мотивація та контроль як функції управління підприємством малого бізнесу. Принципи управління підприємством малого бізнесу. Поняття про методи управління.

Переваги та недоліки економічних, організаційно-розпорядчих (адміністративних) та соціально-психологічних методів управління. Організаційна структура управління підприємством малого бізнесу. Типи організаційних структур управління, їх переваги та недоліки. Вибір ефективної організаційної структури управління підприємством малого бізнесу.

Тема 5 Недобросовісна конкуренція і монополістична діяльність як бар'єри розвитку малого підприємництва

Поняття конкуренції, передумови її виникнення та основні риси. Сутність, види та негативні риси монополізації. Види недобросовісної конкуренції. Антимонопольне регулювання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА СИСТЕМА ПІДТРИМКИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Тема 6 Загальна характеристика і моделі державного регулювання малого і середнього підприємництва в розвинених країнах

Умови створення і функціонування малих і середніх підприємств в економіці окремих розвинених держав. Особливості державного регулювання малого і середнього бізнесу в європейських державах. Напрями державної підтримки малих і середніх підприємств. Зарубіжний досвід кредитування малого підприємництва. Зарубіжний досвід інтеграції великих, малих і середніх підприємств.

Тема 7 Система державної підтримки і сприяння розвитку малого підприємництва

Об'єктивна необхідність та суть державної політики підтримки малого і середнього бізнесу. Загальна мета, форми та методи державної підтримки. Етапи формування державної підтримки малого підприємництва в Україні. Фінансово-кредитна підтримка малого і середнього бізнесу. Основні методи фінансово-кредитної підтримки. Оподаткування малого підприємництва. Джерела фінансування суб'єктів малого і середнього бізнесу. Міжнародна фінансова та технічна допомога. Інфраструктура підтримки малого і середнього бізнесу в Україні. Діяльність бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів, технопарків, технополісів.

Тема 8 Особливості розвитку підприємства малого бізнесу: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація підприємства малого бізнесу

Банкрутство підприємства малого бізнесу. Внутрішні та зовнішні причини виникнення неплатоспроможності підприємства. Фіктивне, приховане та навмисне банкрутство. Реструктуризація підприємства малого бізнесу: поняття, завдання та етапи. Форми реструктуризації підприємств: корпоративна, фінансова, продуктова, виробничо-технологічна, організаційно-управлінська. Проект реструктуризації підприємства малого бізнесу.

Санація (фінансове оздоровлення) і реструктуризація підприємства малого бізнесу, шляхи її здійснення. Комплекс заходів з фінансового оздоровлення підприємства малого бізнесу. Ефективність санаційних програм розвитку підприємства малого бізнесу. Особливості державної підтримки у проведенні санації і реструктуризації підприємства малого бізнесу.

Тема 9 Деретулювання підприємницької діяльності

Економічна суть деретулювання підприємницької діяльності. Система деретулювання підприємництва в ринкових умовах управління національною економікою. Принципи, пріоритетні напрями деретулювання. Методи здійснення деретулювання. Нові методологічні підходи до державного регулювання у сфері підприємницької діяльності. Оперативне деретулювання. Основні заходи оперативного деретулювання. Етапи секторального деретулювання. Поняття механізму деретулювання малого підприємництва. Взаємозв'язок регулюючої та деретулюючої систем впливу на діяльність підприємств малого бізнесу. Спрощений механізм та порядок реєстрації підприємницьких структур в сучасних умовах ринкових перетворень в Україні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

ГАЛУЗЕВІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Тема 10 Організація та специфіка діяльності малих готелів

Передумови появи і розвитку малих готелів та їх особливості. Організація і специфіка діяльності малих готелів. Типологія малих готелів. Сегментація малих готелів на класи. Вимоги до комфортності і привабливості малого готелю.

Тема 11 Соціальне підприємництво: загальна характеристика, місце і роль у розвитку територій

Імпакт-інвестування: основні терміни та концепції. Умови комерційної діяльності в рамках неприбуткової організації: форми реєстрації, оподаткування. Особливості позиціонування та просування соціальних проектів.

Тема 12 Франчайзинг як сучасна форма ведення бізнесу

Факторинг у малому і середньому підприємстві. Історія виникнення та розвитку системи франчайзингу. Основні поняття франчайзингу та його сутність. Франчайзингові угоди. Поняття, види та мета факторингу. Факторингові операції.

2 ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗА ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ Й НАВЧАЛЬНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

МІСЦЕ І РОЛЬ МАЛОГО БІЗНЕСУ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Тема 1 Підприємництво як основа малого бізнесу

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Зародження економіко-теоретичних знань. Становлення й основні етапи розвитку малого підприємництва.
2. Економічна сутність малого підприємництва
3. Основні функції малого бізнесу.

Ключові категорії

Мале підприємництво; малий бізнес; ринкова система господарювання; функції малого підприємництва; підприємець; суб'єкт малого підприємництва; трансформаційна економіка; економічний процес; економічна база підприємницької діяльності.

Питання для самопідготовки

1. Хто запровадив в обіг термін «підприємець»?
2. Які риси притаманні підприємцю?
3. У чому полягає сутність підприємництва?
4. Що таке підприємливість?
5. Основна мета підприємництва.
6. Основні функції підприємництва.
7. Що становить економічну базу підприємницької діяльності?
8. Які умови необхідно створювати для формування нової генерації підприємців?
9. У чому полягають творчі засади в діяльності підприємця?

Теми реферативних повідомлень

1. Розвиток підприємництва в контексті історичної еволюції.
2. Роль підприємницької діяльності в розвитку економіки.
3. Проблеми правового забезпечення розвитку підприємництва в Україні.
4. Підприємництво як особлива форма економічної активності.

Завдання

1. Складіть хронологічну схему історичного розвитку малого підприємництва.
2. Напишіть есе «Як я бачу місце дисципліни «Державне регулювання суб'єктів малого бізнесу» у своїй фаховій підготовці.
3. *Інтернет завдання:* За допомогою глобальної мережі «Internet» знайдіть та прокоментуйте кількість малих підприємств в різних галузях країни.

Тема 2 Види підприємств малого бізнесу, особливості їх організаційно-правових форм господарювання

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Основні види малого бізнесу.
2. Достоїнства і недоліки організації малого бізнесу.
3. Моделі та ідентифікація малого підприємництва.
4. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності.

Ключові категорії

Малі підприємства; господарські товариства; асоціація; корпорація; холдинг; консорціум; концерн; акціонерні товариства; товариства з обмеженою відповідальністю; товариства з додатковою відповідальністю;

повні товариства; командитні товариства; виробничий кооператив; індивідуальні і сімейні фірми; юридична та фізична особа.

Питання для самопідготовки

1. Види підприємств та їх характеристика.
2. Види підприємств за розмірами.
3. Форми об'єднань підприємств.
4. Господарські товариства в Україні.
5. Чим відрізняється унітарне підприємство від корпоративного?
6. За якими критеріями слід вибирати організаційно-правову форму підприємництва?

Теми реферативних повідомлень

1. Сутність економічної самостійності, економічної відповідальності та економічної рівноправності підприємців.
2. Проблеми та перспективи розвитку приватних підприємств в Україні.
3. Тенденції та особливості розвитку акціонерних товариств в Україні.
4. Основні форми розвитку господарських товариств в Україні.
5. Розвиток кооперативів в Україні.

Завдання

1. Визначте чи можна віднести підприємство до категорії «мале підприємство», якщо за минулий рік обсяг реалізації продукції становить 780 тис. грн; собівартість реалізованої продукції – 546 тис. грн; загальний прибуток – 102 тис. грн; вартість основних засобів – 250 тис. грн; випуск продукції на одного працюючого – 15 600 грн.
2. Чи відноситься підприємство до малого бізнесу, якщо, за минулий рік вартість основних засобів становить – 320 тис. грн; вартість оборотних активів – 130 тис. грн; залишок грошових коштів на поточному рахунку – 12 тис. грн; дебіторська заборгованість – 45 тис. грн; кредиторська

заборгованість – 60 тис. грн, середньооблікова кількість працюючих – 45 чол.
Реалізовано продукції – 28 200 виробів, ціна одного виробу – 500 грн.

3. *Інтернет завдання:* За допомогою глобальної мережі «Internet» знайдіть та прокоментуйте перелік законодавчих актів, що регулюють процес реєстрації малих підприємств.

Тема 3 Зовнішнє середовище господарювання підприємств малого бізнесу та його особливості

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Особливості формування підприємницького середовища для малого підприємництва.
2. Конкурентне середовище діяльності підприємства малого бізнесу.
3. Внутрішнє середовище функціонування підприємства малого бізнесу.
4. Особливості маркетингових досліджень ринкового середовища малого підприємництва.

Ключові категорії

Зовнішнє та внутрішнє середовище діяльності підприємства малого бізнесу; макросередовище та мікросередовище; природні, демографічні, науково-технічні, економічні, екологічні, політичні й міжнародні чинники; конкурентне середовище; стратегія підприємства малого бізнесу; постачальники та посередники; споживачі та контактні аудиторії; виробнича та соціальна діяльність; ринкове середовище малого підприємництва.

Питання для самопідготовки

1. Еволюція малого підприємництва в умовах зростання конкурентної боротьби на внутрішньому і зовнішньому ринках.
2. Вплив науково-технічного прогресу на розвиток малого підприємництва та рівень його конкурентоспроможності в умовах ринку.
3. Вплив природних, демографічних, науково-технічних, економічних, екологічних, політичних й міжнародних чинників на діяльність підприємства малого бізнесу.

Теми реферативних повідомлень

1. Формування підприємницького середовища для малого підприємництва і його особливості.
2. Особливості маркетингового менеджменту для підприємства малого бізнесу.
3. Особливості впливу зовнішніх чинників на діяльність підприємства малого бізнесу.
4. Проблеми соціальної діяльності підприємства малого бізнесу.

Завдання

1. Необхідно вибрати найприйнятніший для малого підприємства проект за наступними даними. Мале підприємство розробило два інвестиційні проекти – проект «А» і проект «Б». Проект «А» передбачає обсяг інвестиційних коштів – 2 млн грн, строк експлуатації – 5 років, щорічний чистий прибуток – 800 тис. грн. За проектом «Б» планується обсяг інвестиційних коштів – 1 млн. грн, щорічний чистий прибуток – 320 тис. грн, строк експлуатації 5 років.

2. З урахуванням наведених даних необхідно вибрати найоптимальніші пропозиції щодо формування внутрішньої генеральної фінансової стратегії малого підприємства (тис. грн.) таблиця 1.

Таблиця 1 – Наведення даних

Показники		Варіанти		
		№ 1	№ 2	№ 3
1.	Джерела власних коштів	180,7	420,5	340,2
2.	Основні засоби та інші необоротні активи	150,8	545,3	260,2
3.	Наявність власних оборотних коштів	Визначити		
4.	Довгострокові кредити банку	–	150,0	–
5.	Наявність власних і довгострокових джерел формування запасів і витрат	Визначити		
6.	Короткострокові кредити	40,0	40,0	40,0
7.	Загальна сума джерел формування запасів і витрат	Визначити		
8.	Запаси і витрати	45,5	45,5	39,9
9.	Надлишок або нестача власних оборотних коштів	Визначити		
10.	Надлишок або нестача власних і довгострокових джерел формування запасів і витрат	Визначити		
11.	Надлишок або нестача загальної суми джерел формування запасів і витрат	Визначити		

3. Інтернет-завдання

За допомогою глобальної мережі «Internet» знайдіть та прокоментуйте перелік зовнішньоекономічних чинників які впливають на діяльність малих підприємств України.

Тема 4 Структура та особливості управління підприємством малого бізнесу

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Структура підприємства малого бізнесу. Корпоративний план, порядок його складання.
2. Особливості управління підприємством малого бізнесу.
3. Загальні та специфічні функції менеджменту для малого підприємництва.
4. Організаційна структура управління підприємством малого бізнесу.

Ключові категорії

Структура підприємства; ефективність; виробнича структура підприємства; типи виробничої структури; загальні та специфічні функції менеджменту; планування, організація, мотивація та контроль як функції управління підприємством малого бізнесу; методи управління; економічні, організаційно-розпорядчі (адміністративні) та соціально-психологічні методи управління; організаційна структура управління підприємством малого бізнесу.

Питання для самопідготовки

1. Поняття і вплив структури підприємства малого бізнесу на ефективність його функціонування.
2. Виробнича структура підприємства малого бізнесу. Типи виробничої структури.
3. Принципи управління підприємством малого бізнесу.

4. Переваги та недоліки економічних, організаційно-розпорядчих (адміністративних) та соціально-психологічних методів управління.

5. Організаційна структура управління підприємством малого бізнесу.

6. Вибір ефективної організаційної структури управління підприємством малого бізнесу.

Теми реферативних повідомлень

1. Сучасні принципи, методи і інструменти управління малим підприємництвом.

2. Еволюція процесу планування; організація, мотивація та контроль як функції управління підприємством малого бізнесу.

3. Методологія ціноутворення і цінова політика на підприємстві малого бізнесу.

4. Собівартість продукції як показник ефективності виробництва у малому підприємстві.

Завдання

1. Фірма потребує робочої сили та капіталу, щоб виготовити певний продукт. Робоча сила коштує 8 доларів на годину, капітал-12 доларів на годину. При даному обсязі виробництва граничний фізичний продукт робочої сили становить 40 одиниць, а граничний фізичний продукт капіталу становить 60 одиниць. Яку акцію повинна зробити фірма для зменшення виробничих витрат при теперішньому обсязі виробництва?

2. Нехай продуктивність праці й капіталу дорівнює значенням, наведеним у таблиці 9. Продукція, що виробляється за допомогою цих ресурсів, реалізується на ринку досконалої конкуренції за ціною 0,5 грош. од. за одиницю. Ціна праці – 2 грош. од., капіталу – 3 грош. од.

Яким буде співвідношення праці й капіталу, що забезпечить найменші витрати при виробництві 64 одиниць продукції?

Яке співвідношення праці й капіталу забезпечить максимальний прибуток фірми?

Якщо фірма застосовує таке співвідношення праці й капіталу, що забезпечує їй максимальний прибуток, то чи гарантує це співвідношення одночасної мінімальної витрат?

3. На підставі наведених даних необхідно визначити суму грошових коштів, яка вивільнюється внаслідок прискорення оборотності грошових коштів. За даними балансу станом на початок року сума грошових коштів малого підприємства становить 36,5 тис. грн, обсяг реалізації за минулий рік – 395 тис. грн. У плановому періоді передбачається довести обсяг реалізації продукції до 470 тис. грн.

Тема 5 Недобросовісна конкуренція і монополістична діяльність як бар'єри розвитку малого підприємництва

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Особливості державного регулювання малого і середнього бізнесу.
2. Поняття конкуренції, передумови її виникнення та основні риси.
3. Види недобросовісної конкуренції.
4. Антимонопольне регулювання.

Ключові категорії

Державного регулювання; малий і середній бізнес; інтеграція; зарубіжний досвід; кредитування; конкуренція; монополізація; недобросовісна конкуренція; антимонопольне регулювання.

Питання для самопідготовки

1. Що таке ринкова структура? Які підходи існують для класифікації ринкових структур?

2. Ефективність ринку досконалої конкуренції. Співвідношення чистої конкуренції і економічної ефективності.
3. Основні ознаки чистої монополії. Різновиди монополій. Особливості поведінки реальних монополій.
4. Сутність, види та негативні риси монополізації.
5. Монополістична конкуренція і ефективність. Порівняльний аналіз з ринком досконалої конкуренції та монополістичним ринком.
6. Економічні наслідки олігополії. Державне регулювання олігополії.
7. Антимонопольний комітет.

Теми реферативних повідомлень

1. Конкурентна стратегія фірми у довго терміновому періоді.
2. Диференціація продукту за умов монополістичної конкуренції.
3. Дуополія: суть моделей Курно та Бертрана.
4. Антимонопольне регулювання діяльності підприємств в Україні.

Завдання

1. Фірма діє на ринку монополістичної конкуренції. Граничний дохід фірми задається формулою: $MR = 20 - 2Q$, а її граничні витрати в довгостроковому періоді (на зростаючому відрізку) – формулою $MC = 3Q - 10$. Якщо мінімальне значення довгострокових середніх витрат (LAC) дорівнює 11, то який надлишок виробничих потужностей у цієї фірми?

2. Фірма планує виготовити 350 одиниць продукції та продавати її за ціною 30 гр. од. Який рівень витрат на рекламу максимізуватиме прибуток фірми, якщо після підвищення ціни на 2 % обсяг попиту зменшився на 10 %, а після зростання витрат на рекламу на 20 % збільшився на 10 %.

3. Визначити індекс концентрації ринку, використавши індекс Лінда, якщо долі трьох фірм відповідно становлять $K_1 = 50 \%$, $K_2 = 30 \%$, $K_3 = 15 \%$.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА СИСТЕМА ПІДТРИМКИ
МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

**Тема 6 Загальна характеристика і моделі державного регулювання
малого і середнього підприємництва в розвинених країнах**

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Особливості державного регулювання малого і середнього бізнесу в європейських державах.
2. Зарубіжний досвід кредитування малого підприємництва.
3. Зарубіжний досвід інтеграції великих, малих і середніх підприємств.

Ключові категорії

Державного регулювання; малий і середній бізнес; інтеграція; зарубіжний досвід; кредитування; державна підтримка; виробничі інвестиції; науково-технічний, економічний і ринковий інвестиційний ефекти; вільні економічні зони; офшорні компанії; коопераційні зв'язки.

Питання для самопідготовки

1. Умови створення і функціонування малих і середніх підприємств в економіці окремих розвинених держав.
2. Особливості державного регулювання малого і середнього бізнесу в європейських державах.
3. Напрями державної підтримки малих і середніх підприємств.
4. Світовий досвід створення вільних економічних зон. Офшорні компанії.
5. Форми коопераційних зв'язків суб'єктів підприємництва.

Теми реферативних повідомлень

1. Структури фінансової підтримки малого підприємництва на світовому рівні.
2. Динаміка зміни обсягів іноземних інвестицій у малий бізнес в Україні.
3. Структура виробничих інвестицій в Україні
4. Особливості визначення науково-технічного, економічного і ринкового інноваційного ефекту для підприємства малого бізнесу.
5. Вільні економічні зони та офшорні компанії світу.

Завдання

1. Річний попит ринку на товар X становить 30 тис. од. Виробничі потужності підприємства з випуску цього товару становлять 25 тис. од. Коефіцієнт використання виробничих потужностей – 0,9. Для приросту виробничої потужності на 1 тис. одиниць продукції підприємство потребує капітальних вкладень у сумі 15 тис. грн. Визначити суму капітальних вкладень, якої потребує підприємство для задоволення попиту.
2. *Інтернет завдання:* За допомогою глобальної мережі «Internet» знайдіть та прокоментуйте перелік зовнішньоекономічних структур фінансової підтримки малого підприємництва.

Тема 7 Система державної підтримки і сприяння розвитку малого підприємництва

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Об'єктивна необхідність та суть державної політики підтримки малого і середнього бізнесу.
2. Основні методи фінансово-кредитної підтримки.
3. Інфраструктура підтримки малого і середнього бізнесу в Україні.

Ключові категорії

Державна підтримка; методи фінансово-кредитної підтримки; інфраструктура підтримки малого і середнього бізнесу; форми державної підтримки; оподаткування малого підприємництва; фінансова та технічна допомога; бізнес-центр; бізнес-інкубатор; технопарк; технополіс.

Питання для самопідготовки

1. Загальна мета, форми та методи державної підтримки.
2. Етапи формування державної підтримки малого підприємництва в Україні.
3. Фінансово-кредитна підтримка малого і середнього бізнесу.
4. Оподаткування малого підприємництва.
5. Джерела фінансування суб'єктів малого і середнього бізнесу.
6. Міжнародна фінансова та технічна допомога. Інфраструктура підтримки малого і середнього бізнесу в Україні.
7. Діяльність бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів, технопарків, технополісів.

Теми реферативних повідомлень

1. Основні інструменти (методи) державного регулювання підприємництва.
2. Основні напрями державної підтримки підприємництва в Україні.

3. Види діяльності, що потребують спеціального дозволу (ліцензії).
4. Кредитні спілки як перспективна форма фінансування малого бізнесу.
5. Спрощена система оподаткування у сфері малого бізнесу.
6. Програми фінансування малого бізнесу в Україні Європейським банком реконструкції і розвитку.

Завдання

1. Мале підприємство має капітал у розмірі 100 тис. грн. Воно може вкласти кошти на депозит строковий на рік за процентною ставкою у розмірі 25 % річних, або вкласти їх щоквартально під 24 % річних. На підставі наведених даних необхідно визначити розмір капіталу і доходу, які одержить мале підприємство через рік у кожному з двох варіантів. Установіть, який варіант укладання коштів прийнятніший для малого підприємства.

2. Визначити вартість авансового капіталу за наступними даними. Для впровадження крупного винаходу фірма залучила довгострокові кредити, акції і бюджетні асигнування за даними таблиці 2.

Таблиця 2 – Вартість авансового капіталу

Джерела фінансування	Питома вага, %	Річні нарахування, %
Довгострокові кредити	30	15
Акції	35	20
Бюджетні кошти	35	0
Разом	100	

3. Розрахувати суму єдиного податку, яка підлягає сплаті до бюджету за наступними даними. Суб'єкт підприємництва, який займається наданням побутових послуг, має дохід за календарний рік в обсязі 275 тис. грн. Кількість найманих працівників дорівнює 2.

Тема 8 Особливості розвитку підприємства малого бізнесу: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація підприємства малого бізнесу

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Банкрутство підприємства малого бізнесу.
2. Реструктуризація підприємства малого бізнесу: поняття, завдання та етапи.
3. Санація (фінансове оздоровлення) і реструктуризація підприємства малого бізнесу, шляхи її здійснення.
4. Особливості державної підтримки у проведенні санації і реструктуризації підприємства малого бізнесу.

Ключові категорії

Банкрутство; неплатоспроможність підприємства; фіктивне, приховане та навмисне банкрутство; реструктуризація підприємства; корпоративна, фінансова, продуктова, виробничо-технологічна, організаційно-управлінська форми реструктуризації підприємств; санація; фінансове оздоровлення.

Питання для самопідготовки

1. Внутрішні та зовнішні причини виникнення неплатоспроможності підприємства.
2. Фіктивне, приховане та навмисне банкрутство.
3. Форми реструктуризації підприємств: корпоративна, фінансова, продуктова, виробничо-технологічна, організаційно-управлінська.
4. Проект реструктуризації підприємства малого бізнесу.
5. Комплекс заходів з фінансового оздоровлення підприємства малого бізнесу.
6. Ефективність санаційних програм розвитку підприємства малого бізнесу.

Теми реферативних повідомлень

1. Методи діагностики банкрутства підприємств у сучасних умовах.
2. Економіко-математичні моделі прогнозування банкрутства.
3. Антикризове управління фінансами підприємств.
4. Оцінювання санаційної спроможності підприємств.
5. Контролінг в антикризовому управлінні підприємств.
6. Держана фінансова підтримка санації підприємств.

Завдання

1. Мале підприємство має прибуток у розмірі 100 тис. грн. Воно може провести санаційні заходи на суму 80 тис. грн., та після цього очікувати прибуток у розмірі 190 тис. грн. Визначте ефективність санації.

2. Заповніть таблицю 3 відповідно до моделі Е Альтмана (мала імовірність – велика імовірність).

Таблиця 3 – Мала імовірність – велика імовірність

Значення показника інтегрального показника загрози банкрутства	Імовірність банкрутства
До 1,8	
1,81 – 2,70	
2,71 – 2,99	
3,00 і більше	

3. Інтернет-завдання

За допомогою глобальної мережі «Internet» знайдіть та оцініть динаміку банкрутства підприємств малого бізнесу в Україні за останні 3 роки.

Тема 9 Деретулювання підприємницької діяльності

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Система деретулювання підприємництва в ринкових умовах управління національною економікою.
2. Поняття механізму деретулювання малого підприємництва. Основні заходи оперативного деретулювання.

3. Етапи секторального дерегулювання.
4. Спрощений механізм та порядок реєстрації підприємницьких структур в сучасних умовах ринкових перетворень в Україні.

Ключові категорії

Дерегулювання підприємницької діяльності; система дерегулювання підприємництва; напрями дерегулювання; оперативне дерегулювання; секторальне дерегулювання; регулююча та дерегулююча система.

Питання для самопідготовки

1. Економічна суть дерегулювання підприємницької діяльності.
2. Принципи, пріоритетні напрями дерегулювання.
3. Методи здійснення дерегулювання.
4. Нові методологічні підходи до державного регулювання у сфері підприємницької діяльності.
5. Оперативне дерегулювання.
6. Взаємозв'язок регулюючої та дерегулюючої систем впливу на діяльність підприємств малого бізнесу.

Теми реферативних повідомлень

1. Історичний досвід дерегуляції підприємств.
2. Регуляторна «гільйотина».
3. Основні відмінності поступового та швидкого способів дерегуляції підприємств.
4. Позитивні і негативні наслідки дерегулювання..

Завдання

1. Проаналізуйте та дайте обґрунтовану відповідь щодо необхідності проведення дерегуляції в певних галузях.
2. *Інтернет завдання:* За допомогою глобальної мережі «Internet» знайдіть та оцініть динаміку процесу дерегуляції підприємств в Україні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

ГАЛУЗЕВІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Тема 10 Організація та специфіка діяльності малих готелів

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Передумови появи і розвитку малих готелів та їх особливості.
2. Організація і специфіка діяльності малих готелів.
3. Типологія малих готелів.

Ключові категорії

Малі готелі; сегментація малих готелів; асоціація малих готелів; типологія малих готелів; таксономічний аналіз

Питання для самопідготовки

1. Сегментація малих готелів на класи.
2. Вимоги до комфортності і привабливості малого готелю.
3. Нормативно-правове регулювання діяльності малих готелів в Україні.
4. Політика ціноутворення малих готелів.
5. Асоціація малих готелів в Україні.

Теми реферативних повідомлень

1. Світовий досвід створення готелів малої місткості.
2. Застосування методів таксономічного аналізу до ранжування малих готелів за певними ознаками.
3. Перспективи формування асоціації малих готелів
4. Вплив Інтернет-ресурсу асоціації малих готелів на підвищення їх доходів.

Завдання

1. Проаналізуйте визначення терміна «готель» у наукових джерелах.
2. Складіть перелік спеціалізованих засобів розміщення, для яких послуга не є для них головною.
3. Заповніть таблицю 4 згідно з ДСТУ 4527:2006

Таблиця 4 – Аналіз визначення терміна «готель» у наукових джерелах

Колективні засоби розміщення туристів			
Готелі	Аналогічні готелям засоби розміщення	Спеціалізовані засоби розміщення	Інші колективні засоби розміщення
Агроготель	База відпочинку	Дитячий табір	Гуртожиток
Акватель	Будинок відпочинку	Конгрес-центр	Кемпінг
Апарт-готель			
Ботель			
Готельноофісний центр			

Тема 11 Соціальне підприємництво: загальна характеристика, місце і роль у розвитку територій

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Імпакт-інвестування: основні терміни та концепції.
2. Умови комерційної діяльності в рамках неприбуткової організації: форми реєстрації, оподаткування.
3. Особливості позиціонування та просування соціальних проектів.

Ключові категорії

Соціальне підприємництво; державна підтримка; соціальні проблеми; економічний розвиток; розвиток; імпакт-інвестування; комерційна діяльність; неприбуткова організація; форми реєстрації; соціальний проект; соціальний ефект.

Питання для самопідготовки

1. Умови для ефективного впровадження соціального підприємництва.
2. Держава і соціальне підприємництво.
3. Соціальні інновації в сучасному дискурсі.
4. Розподіл прибутку у соціальному підприємстві.
5. Соціальний ефект від імпакт-інвестування.

Теми реферативних повідомлень

1. Якості та риси соціального підприємця.
2. Приклади вдалого соціального підприємництва.
3. Новий тренд – соціальне підприємництво.
4. Розвиток соціального підприємництва в Україні.

Завдання

1. Проаналізуйте види соціальних підприємств за соціальним призначенням.
2. *Інтернет завдання:* За допомогою глобальної мережі «Internet» знайдіть та оцініть динаміку зростання соціального підприємництва в Україні.

Тема 12 Франчайзинг як сучасна форма ведення бізнесу.

Факторинг у малому і середньому підприємстві

Питання для обговорення на практичному занятті

1. Історія виникнення та розвитку системи франчайзингу.
2. Основні поняття франчайзингу та його сутність. Франчайзингові угоди.
3. Поняття, види та мета факторингу. Факторингові операції.

Ключові категорії

Франчайзинг; факторинг; факторингові операції; лізинг; франшиза; ліцензія; патент; марка; сертифікат; комерційне посередництво; роздрібна торгівля.

Питання для самопідготовки

1. Суть лізингу, його форми, типи і види
2. Порядок укладення і виконання договору лізингу.
3. Економічні основи розвитку франчайзингу.

Теми реферативних повідомлень

1. Досвід вітчизняних компаній щодо розвитку лізингу.
2. Використання франчайзингу у сфері торгівлі та громадського харчування.
3. Переваги франчайзингу.

Завдання

1. Проаналізуйте види франчайзингу та факторингу.
2. *Інтернет завдання:* За допомогою глобальної мережі «Internet» знайдіть та оцініть динаміку зростання франчайзингу в Україні.

3 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ТА ЗАВДАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання є складовою навчального процесу й активною формою самостійної роботи студентів. Мета контрольної роботи – поглибити та розширити спектр знань студентів у галузі теорії та практики господарювання підприємств на основі вивчення окремих аспектів їх функціонування та аналізу конкретних господарських ситуацій, а також сформуванню умінь опрацювати спеціалізовану літературу, нормативно-правову базу діяльності підприємств в Україні, статистичні матеріали. Завданнями контрольної роботи є:

- опанування теоретичних основ економіки підприємства малого бізнесу;
- набуття навичок систематизації і аналізу інформації щодо діяльності підприємства малого бізнесу;
- опанування теоретичних основ державного регулювання діяльності підприємств малого бізнесу;
- вироблення вміння розраховувати різні показники виробничо-господарської діяльності підприємства малого бізнесу та визначати їх вплив на фінансово-економічні результати діяльності підприємства.

Виконання контрольної роботи передбачає попереднє вивчення теоретичного матеріалу, зокрема законодавчих і нормативних матеріалів, основної та додаткової навчальної літератури, а також монографій, наукових статей з питань економіки підприємств малого бізнесу. Обов'язковою умовою успішного засвоєння курсу є виконання практичних завдань – розв'язання задач, в яких моделюються ситуації господарської діяльності, проведення розрахунків за матеріалами підприємств з наступним їх аналізом і висновками.

Контрольну роботу з курсу студент виконує за одним з пропонованих варіантів, який обирає самостійно за останніми двома цифрами номера своєї

залікової книжки. Теоретичне питання контрольної роботи потребує складання плану відповіді та ґрунтовного викладу матеріалу з використанням як навчальної, так і періодичної літератури. Контрольна робота повинна мати обсяг 15–20 сторінок тексту (комп'ютерний набір – 14-й кегль, 1,5 інтервал, шрифт Times New Roman). На титульній сторінці обов'язково зазначається назва навчальної дисципліни, номер варіанта контрольної роботи, прізвище студента та шифр його навчальної групи. Контрольна робота починається з плану, а завершується списком літератури. Контрольна робота вважається зарахованою, якщо розкрито теоретичне питання. Усі сторінки, окрім титульної, мають бути пронумеровані. Обов'язковою умовою написання роботи є зміст, що містить питання завдання із зазначенням сторінок, вступ та висновки, які повинні відображати власне ставлення студента до матеріалу, який вивчається, безпосередньо відповіді на питання без розриву сторінки та з зазначенням посилань на літературні джерела, а також список використаної літератури, який має містити не менше 5 джерел.

Варіанти контрольних робіт

1. Економічна сутність державної фінансової політики підтримки розвитку малого підприємництва.
2. Складові державної фінансової політики у сфері підтримки малого бізнесу.
3. Зарубіжний досвід державної фінансової політики підтримки малого підприємництва.
4. Податкове регулювання малого підприємництва в Україні.
5. Імплементация зарубіжного досвіду державної фінансової політики підтримки малого підприємництва в Україні.
6. Державна фінансова підтримка інноваційного розвитку малого бізнесу.
7. Світовий досвід створення готелів малої місткості.

8. Прецеденти нормативно-правового регулювання діяльності малих готелів в Україні.

9. Напрями вдосконалення вітчизняної класифікації засобів розміщення в малих готелях.

10. Вплив Інтернет-ресурсу асоціації малих готелів на підвищення їх доходів.

11. Стратегічний контекст діяльності підприємства.

12. Матричні методи формування корпоративної стратегії підприємства.

13. Сучасний стан та перспективи розвитку стратегічного управління в Україні.

14. Дерегулювання підприємницької діяльності.

15. Особливості розвитку франчайзингу в Україні.

16. Франчайзинг як одна з форм договірної передачі прав інтелектуальної власності.

17. Особливості розвитку соціального підприємництва в Україні.

18. Конкурентні переваги соціального підприємства.

19. Взаємозв'язок регулюючої та дерегулюючої систем впливу на діяльність підприємств малого бізнесу.

20. Санація (фінансове оздоровлення) і реструктуризація підприємства малого бізнесу, шляхи її здійснення.

21. Особливості державного регулювання банкрутства: зарубіжний досвід та національний аспект.

22. Державна підтримка малого бізнесу як чинник соціальної політики держави.

23. Особливості діяльності бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів, технопарків, технополісів.

24. Оподаткування малого підприємництва. Джерела фінансування суб'єктів малого і середнього бізнесу.

25. Особливості державного регулювання малого і середнього бізнесу в європейських державах.

26. Існування малого підприємництва в умовах досконалої конкуренції, монополії. Антимонопольне регулювання.

27. Структура підприємства малого бізнесу.

28. Виробнича та соціальна діяльність підприємства малого бізнесу.

29. Зовнішнє та внутрішнє середовище діяльності підприємства малого бізнесу.

30. Процедура реєстрації суб'єкта підприємництва малого бізнесу в місцевих органах влади та інших контролюючих організаціях.

4 ПОРЯДОК, МЕТОДИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК СТУДЕНТІВ

Педагогічний контроль є обов'язковим елементом навчання як складника процесів освіти, пізнання. Контроль – це система перевірки й оцінювання результатів навчання, тобто контроль знань, умінь і навичок студентів з наслідку вивчення модуля «Державне регулювання суб'єктів малого бізнесу». Практика і чисельні наукові дослідження підтверджують стимулюючу роль різноманітних видів контролю в мотиваційній поведінці студентів.

Рейтингова система спрямована на підвищення виховної ролі навчальної дисципліни, стимулює самостійну роботу студентів, спонукає їх до ініціативи. Одним із елементів рейтингової системи є тестовий контроль знань, умінь і навичок студентів, який дозволяє ефективно й об'єктивно оцінювати успішність студентів.

Для визначення рівня знань, умінь і навичок студентів під час вивчення модуля «Державне регулювання суб'єктів малого бізнесу» використовуються наступні форми та методи контролю:

– поточний контроль за результатами вивчення кожного змістового модуля передбачає виявлення рівня засвоєння студентом лекційного

матеріалу й уміння використовувати його для вирішення практичної ситуації, наводиться у вигляді письмової роботи, яка передбачає тестування та розв'язання задач;

– оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях, передбачає оцінку систематичності й активності роботи студента під час обговорення питань тієї чи іншої теми, активність при виконанні індивідуальних завдань (Контрольна робота);

– підсумковий контроль. За умовами кредитно-модульної системи організації навчального процесу до підсумкового контролю допускаються студенти, які набрали в сумі за змістовими модулями більше ніж 30 % балів від загальної їхньої кількості в цілому за модулем, або більше 50 % балів поточного контролю за усіма змістовими модулями. Підсумковий контроль здійснюється за білетами диференційованого заліку у письмовій формі.

Отримані під час вимірювання різними методами оцінки, бали, відсотки складають врешті комплексну оцінку. Комплексна оцінка враховує також і систему заохочувальних і штрафних балів, які отримав студент протягом триместру. Заохочувальні бали нараховуються за участь в олімпіадах різних рівнів, конкурсах студентських робіт, за доповіді на наукових конференціях, за активність студентів на заняттях та ін. Штрафні бали нараховуються за несвоєчасне виконання різних типів завдань (Контрольна робота тощо), за пропуски аудиторних занять та непідготовленість до них. Заохочувальні та штрафні бали, без сумніву вносять елемент «суб'єктивності» в оцінку знань, тому вони не мають перевищувати 5% від теоретично можливого рейтингу за модулем (дисципліни). У процесі визначення підсумкової оцінки недоліки одного методу вимірювання нівелюються позитивними якостями іншого, і суб'єктивна у принципі, оцінка наближається до об'єктивних критеріїв.

Результати тестування, виконання тематичних робіт, розв'язання задач, заохочувальні та штрафні бали перераховуються відповідно до системи оцінювання, подані в таблиці 5.

Таблиця 5 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за Шкалою ЄКТС
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. заліку	Для заліку	
90 – 100	відмінно	зараховано	A
82 – 89	добре		B
74 – 81			C
64 – 73			задовільно
60 – 63	E		
35 – 59	Незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	Fx
0 – 34	З обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

1 ПИТАННЯ ДЛЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Історія виникнення і сутність малого підприємництва.
2. Роль малого підприємництва у розвитку ринкової системи господарювання.
3. Співвідношення понять «мале підприємництво» і «малий бізнес».
4. Функції малого підприємництва.
5. Підприємець як суб'єкт економічного процесу.
6. Суб'єкти малого підприємництва.
7. Місце малого підприємництва у трансформаційній економіці ринкового типу.
8. Класифікація підприємств малого бізнесу.
9. Об'єднання підприємств малого бізнесу.
10. Господарські товариства.
11. Правове забезпечення діяльності підприємницьких структур.
12. Порядок створення нового підприємства малого бізнесу.
13. Особливості формування підприємницького середовища для малого підприємництва.

14. Зовнішнє та внутрішнє середовище діяльності підприємства малого бізнесу.
15. Споживачі та контактні аудиторії.
16. Виробнича та соціальна діяльність підприємства малого бізнесу.
17. Особливості маркетингових досліджень ринкового середовища малого підприємництва.
18. Структура підприємства малого бізнесу.
19. Типи виробничої структури.
20. Загальні та специфічні функції менеджменту.
21. Планування, організація, мотивація та контроль як функції управління підприємством малого бізнесу.
22. Організаційна структура управління підприємством малого бізнесу.
23. Поняття конкуренції, передумови її виникнення та основні риси.
24. Сутність, види та негативні риси монополізації. Антимонопольне регулювання.
25. Види недобросовісної конкуренції.
26. Умови створення і функціонування малих і середніх підприємств в економіці окремих розвинених держав.
27. Напрями державної підтримки малих і середніх підприємств.
28. Зарубіжний досвід інтеграції великих, малих і середніх підприємств.
29. Об'єктивна необхідність та суть державної політики підтримки малого і середнього бізнесу.
30. Фінансово-кредитна підтримка малого і середнього бізнесу.
31. Міжнародна фінансова та технічна допомога.
32. Інфраструктура підтримки малого і середнього бізнесу в Україні.
33. Діяльність бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів, технопарків.
34. Банкрутство підприємства малого бізнесу.
35. Реструктуризація підприємства малого бізнесу.

36. Санація (фінансове оздоровлення) і реструктуризація підприємства малого бізнесу, шляхи її здійснення.

37. Особливості державної підтримки у проведенні санації і реструктуризації підприємства малого бізнесу.

38. Система дерегулювання підприємництва в ринкових умовах управління національною економікою.

39. Оперативне дерегулювання.

40. Спрощений механізм та порядок реєстрації підприємницьких структур в сучасних умовах ринкових перетворень в Україні.

41. Організація і специфіка діяльності малих готелів.

42. Типологія малих готелів.

43. Сегментація малих готелів на класи.

44. Імпакт-інвестування: основні терміни та концепції.

45. Особливості позиціонування та просування соціальних проектів.

46. Історія виникнення та розвитку системи франчайзингу.

47. Франчайзингові угоди.

48. Поняття, види та мета факторингу.

49. Факторингові операції.

50. Ідентифікація ризику як перший етап його оцінки й обґрунтування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Господарський кодекс України. Офіційний текст. – Київ : Кондор, 2004.
2. Про власність. Закон України від 07.02.91 № 697-XII // ВВР України. – 1991. – № 20.
3. Про підприємництво. Закон України // ВВР України. – 1991. – № 14.
4. Про господарські товариства. Закон України від 19.09.91 № 1576-XII // Державний інформаційний бюлетень про приватизацію. – 1992. – № 2.
5. Про державну підтримку малого підприємництва. Закон України від 19.10.2000 № 2063-III // ВВР України, 2000, № 51-52. Ст. 447.
6. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні. Закон України від 22.03.2012 // ВВР України, 2013, № 3. Ст. 23.
7. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.99 № 996-XIU // Голос України. – 1999. – 7.9.1999.
8. Про систему оподаткування. Закон України від 25.06.91 (з подальшими змінами і доповненнями).
9. Про оподаткування прибутку підприємств. Закон України від 28.12.94 № 335/94 // ВВР України. – 1995. – № 4.

Базова

10. Економіка підприємства : навч. посібник / [П. В. Круш, В. І. Подвігіна, Б. М. Сердюк та ін.]. – Київ : Ельга-Н : КНТ, 2007. – 780 с.
11. Економіка підприємства: підручник / під. ред. С. Ф. Покропивний. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Київ : КНЕУ, 2005. – 528 с.

12. Колот В. М. Підприємництво: організація, ефективність, бізнес-культура : навч. посібник / В. М. Колот, І. М. Репіна, О. В. Щербина. – Київ : КНЕУ, 2010. – 444 с.

13. Мочерний С. В. Основи підприємницької діяльності : навч. посібник / С. В. Мочерний, О. А. Устенко, С. І. Чеботар. – Київ : Вид. центр «Академія», 2005. – 279 с.

14. Національна економіка : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / за заг. ред. В. П. Решетило. – Харків : ХНАМГ, 2009. – 386 с.

15. Примак Т. О. Економіка підприємства : навч. посібник / Т. О. Примак. – 4-е вид., перероб. і доп. – Київ : Вікар, 2006. – 219 с.

16. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посібник / Г. В. Савицька. – 3-тє вид., випр. і доп. – Київ : Знання, 2007. – 668 с.

17. Харів П. С. Економіка підприємства. Збірник задач і тестів : навч. посібник / П. С. Харів. – Київ : Знання-Прес, 2001.

18. Экономика предприятия. Тесты, задачи, ситуации: учеб. пособие для вузов / Под ред. В. А. Швандара. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2001.

Додаткова

19. Афанасьєв М. В. Стратегія підприємства : навч.-метод. посібник / Харківський національний економічний університет. – Харків : ВД «ІНЖЕК», 2007. – 272 с.

20. Газуда М. В. Регіональний розвиток сфери малого підприємництва / М. В. Газуда, Н. Ю. Волощук. – Ужгород : Видавництво «ФОП А. М. Сабов», Ужгород, 2017. – 254 с.

21. Должанський І. З. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посібник / І. З. Должанський, Т. О. Загорна. – Київ : ЦНЛ, 2006. – 384 с.

22. Круш П. В., Подвігіна В. І., Клименко О. В. Капітал та основні засоби підприємства : навч. посібник / П. В. Круш, В. І. Подвігіна, О. В. Клименко. – Київ : ЦНЛ, 2005. – 168 с.

23. Панасюк В. М. Податковий облік : навч. посібник / В. М. Панасюк, Є. К. Ковальчук, С. В. Бобрівець. – Тернопіль : Карт-бланш, 2002.

24. Положення про типовий бізнес-план. Затверджено наказом Фонду державного майна України від 26 травня 1994 р. № 301 // Держ. інформ. бюл. Про приватизацію. – 1994. – № 11. – С. 54–63.

25. Портер Майкл Е. Конкурентная стратегия. Методика анализа отраслей и конкурентов / Е. Майкл Портер; И. Минервин (пер. с англ.). – М. : Альпина Бизнес Букс, 2005. – 452 с.

26. Примак Т. О. Маркетинг : навч. посібник / Т. О. Примак. – 2-ге вид., виправ. та доп. – Київ : МАУП, 2007. – 228 с.

27. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посібник / О. О. Терещенко. – Київ : КНЕУ, 2003.

28. Тоцький В. І. Організаційний розвиток підприємства : навч. посібник / В. І. Тоцький, В. В. Лаврененко. – Київ : КНЕУ, 2005. – 247 с.

29. Турило А. М. Управління витратами підприємства : навч. посібник / А. М. Турило, Ю. Б. Кравчук, А. А. Турило. – Київ : ЦНЛ, 2006. – 120 с.

30. Управління інвестиційною діяльністю промислового підприємства в конкурентному середовищі. – Л. : Новий Світ, 2006. – 176 с.

31. Управління фінансовою санацією підприємства : навч. посібник / За ред. М. О. Данилюк, В. І. Савича. – Київ : ЦНЛ, 2006. – 320 с.

32. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства : навч. посібник / [В. П. Шило, Н. І. Верхоглядова та ін.]. – Київ : Кондор, 2005. – 240 с.

Інформаційні ресурси

33. Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О. М. Бекетова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eprints.kname.edu.ua>

34. Офіційний сайт Національного Банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

35. Офіційний портал Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>

36. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>

37. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

38. Офіційний сайт Державної Комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ssmsc.gov.ua>

39. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

40. Офіційний сайт Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org.ru>

Виробничо-практичне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до організації самостійної роботи, практичних занять
та виконання письмових робіт із навчальної дисципліни

**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СУБ'ЄКТІВ
МАЛОГО БІЗНЕСУ**

*(для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання спеціальностей
241 – Готельно-ресторанна справа та 193 – Геодезія і землеустрій)*

Укладач **РИБАК** Ганна Іванівна

Відповідальний за випуск *Ю. В. Федотова*

За авторською редакцією

Комп'ютерний набір *Г. І. Рибак*

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

—

План 2018, поз. 305 М.

Підп. до друку 11.06.2019. Формат 60×84/16.
Друк на ризографі. Ум. друк. арк. 1,6.
Тираж 50 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач:
Харківська національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 5328 від 11.04.2017.